

*Matrica e Monitorimit mbi
Mjedisin Mundësues për
Zhvillimin e Shoqërisë Civile*

*Raporti për Shqipërinë
2021*

monitoring
matrix

Matrica e Monitorimit mbi Mjedisin Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile

Raporti Përmbledhës për Shqipërinë 2021

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim

Qershor 2022

This project is co-funded by
the European Union

CSO Partnership
for **Development Effectiveness**

Rrjeti Ballkanik për Zhvillimin e Shoqërisë Civile

Adresa: Macedonia Street 43-1/9, 1000 Skopje, Republic of North Macedonia

Telefon: +389 2 6144 211

Email: executiveoffice@balkancsd.net

Faqe Zyrtare: www.balkancsd.net

www.monitoringmatrix.net

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim

Adresa: Elbasani Street, PARK GATE, 10th Floor, Ap. 71/73, Tirana

Telefon: 00355 4 2254 881

Email: partners@partnersalbania.org

info@resourcecentre.al

Faqe Zyrtare: www.partnersalbania.org

www.resourcecentre.al

Autorët:

Kostandina Këruti

Klotilda Kosta

Juliana Hoxha

Ky publikim u mundësua përmes mbështetjes financiare të Bashkimit Evropian, Agjencisë Suedeze për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ndërkombëtar (Sida) dhe IBON International përmes CSO Partnership for Development Effectiveness (CPDE). Përmbajtja e këtij publikimi është përgjegjësi e vetme e Partnerëve Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim dhe nuk reflekton domosdoshmërisht pikpamjet e Bashkimit Evropian, Sida-s dhe IBON International

Tabela e Përmbajtjes

<i>Përmbledhja ekzekutive</i>	5
<i>Vështrim i përgjithshëm i shoqërisë civile</i>	6
<i>Gjetjet kryesore</i>	7
<i>Rekomandimet kryesore</i>	8
<i>Gjetjet</i>	9
<i>Fusha 1: Garancitë themelore juridike të lirive</i>	9
<i>Nën-fusha 1.1. Liria e organizimit</i>	9
<i>Nën-fusha 1.2. Liritë e tjera</i>	10
<i>Fusha 2: Kuadri për qëndrueshmërinë dhe Lehtësirat financiare për OJF-të</i>	13
<i>Nën-fusha 2.1. Trajtimi tatimor/fiskal për OJF-të dhe donatorët e tyre</i>	13
<i>Nën-fusha 2.2. Mbështetja e shtetit</i>	14
<i>Nën-fusha 2.3. Burimet njerëzore</i>	15
<i>Fusha 3: Marrëdhëniet Shtet-OJF</i>	17
<i>Nën-fusha 3.1. Korniza dhe praktikat për bashkëpunim</i>	17
<i>Nën-fusha 3.2. Përfshirja në procesin e vendimmarrjes dhe politikave</i>	18
<i>Nën-fusha 3.3. Bashkëpunimi në ofrimin e shërbimeve</i>	19

Shkurtime

AAPSK	<i>Agjensia për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe Konfiskuara</i>
AMSHC	<i>Agjensia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile</i>
DPT	<i>Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve</i>
FT	<i>Financimi i Terrorizmit</i>
KLJG	<i>Këshilli i Lartw Gjyqwsor</i>
KM	<i>Këshilli i Ministrave</i>
MSHMS	<i>Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale</i>
MM	<i>Matrica e Monitorimit</i>
OJF	<i>Organizata Jofitimprurëse</i>
OGP	<i>Open Government Partnership/ Partneriteti pwr Qeverisje tw Hapur</i>
PPP	<i>Parandalimi i pastrimit të parave</i>
TIK	<i>Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit</i>

Përmbledhja ekzekutive

Vështrim i përgjithshëm i shoqërisë civile

	2021
<i>Numri i organizatave të regjistruara (për lloj) (+ sa janë regjistruar në 2021)</i>	12,240 OJF 278 OJF të regjistruara në 2021 156 Shoqata 73 Qendra 49 Fondacione
<i>Ligjet kryesore të shoqërisë civile</i>	Kodi Civil i Shqipërisë Ligji 8788/2001 "Për Organizatën Jofitimprurëse" Ligji 8989/2001 "Për Regjistrimin e Organizatave Jofitimprurëse" Ligji 80/2021 "Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse" Ligji 65/2016 "Për Sipërmarrjen Sociale"
<i>Ndryshimet përkatëse në kuadrin ligjor</i>	Ligji 80/2021 "Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse" Ligji 107/2021 "Për Bashkëqeverisjen" Ligji nr. 7895, datë 27.1.1995 Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë
<i>Financimi shtetëror (për vitin e kaluar) (organet kryesore dhe shumtë)</i>	Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile 90 milionë lekë (rreth 744,000 euro)
<i>Burimet njerëzore (punonjës dhe vullnetarë)</i>	9872 punëdhënës Nuk ka të dhëna mbi vullnetarizmin
<i>Bashkëpunimi OJF-Qeveri (organi përkatës dhe i ri: mekanizmi konsultativ)</i>	Këshilli Kombëtar për Shoqërinë Civile
<i>Sfida kryesore (p.sh. mungesa e të dhënave zyrtare në lidhje me CS)</i>	- Mungesa e të dhënave të unifikuarra dhe informacionit të saktë për OJF-të - Efektiviteti i bashkëpunimit OJF-Qeveri mbetet i ulët

Gjetjet kryesore

Gjetjet kryesore të raportit

1.	<i>Ligji 80/2021 për regjistrimin e OJF-ve është miratuar me reagime të forta nga OJF-të.</i>
2.	<i>Kodi Penal u ndryshua duke njohur të drejtën e tubimit pa leje (vetëm njoftim) nga policia e shtetit, në përputhje me standardet ndërkombëtare.</i>
3.	<i>Pas vitesh diskutimesh, advokimit të sektorit dhe bashkëpunimit me institucionet publike përgjegjëse, procedura e rimbursimit të TVSH-së për grantet e dhëna në përputhje me marrëveshjet financiare të ratifikuara nga Kuvendi apo marrëveshjet e granteve të miratuara nga KM ka nisur zbatimin me 4 projekte të rimbursuara.</i>
4.	<i>Metodologjia e Vlerësimit të Riskut të OJF-ve ndaj FT është duke u përgatitur. Kjo metodologji do të kontribuojë në një qasje e bazuar në risk për sektorin e OJF-ve mbi masat mbi parandalimin e pastrimit të parave dhe luftës kundër financimit të terrorizmit.</i>
5.	<i>Konsultimet dhe pjesëmarrja e OJF-ve në proceset politikbërëse dhe vendimmarrëse mbeten joefektive, pavarësisht nga mekanizmat e bashkëpunimit të vendosur nga qeveria.</i>
6.	<i>Një sistem i ri faturimi dhe monitorimi i aktiviteteve të të gjithë tatimpaguesve të regjistruar, përfshirë OJF-të, zbatohet nga autoritetet tatimore shqiptare, duke çuar në fiskalizimin e sektorit.</i>

Rekomandimet kryesore

Rekomandimet kryesore të raportit

1.	<i>Me miratimin e ligjit të ri për regjistrimin e OJF-ve, është shumë e rëndësishme që një ligj i ri për OJF-të të zëvendësojë Ligjin 8788/2001, të ndryshuar, për të reflektuar ndryshimet në sektorin e OJF-ve dhe kuadrin ligjor gjatë viteve.</i>
2.	<i>Rekomandohet amendimi i ligjit për regjistrimin e OJF-ve, për të adresuar çështjet kryesore të mbetura të identifikuar nga OJF-të gjatë procesit të konsultimit.</i>
3.	<i>Fillimi i zbatimit të procedurës së rimbursimit të TVSH-së për shpenzimet e aktivitetit të granteve, kërkon rritjen e ndërgjegjësimit të institucioneve të huaja donatore për të sjellë në përputhje me procedurën certifikimin e raporteve të shpenzimeve të financimit të tyre. Ajo do t'i lejojë OJF-të të kenë më shumë fleksibilitet për të kërkuar rimbursimin e TVSH-së në baza të shpeshta kundrejt miratimit të kontratës së përgjithshme të financimit, siç po ndodh tani.</i>
4.	<i>Masat shtetërore për PPP/LFT, të cilat synojnë OJF-të, duhet të sigurojnë gjithashtu mbrojtjen e tyre nga abuzimi dhe të mos pengojnë punën legjitime të OJF-ve.</i>
5.	<i>Financimi publik për sektorin e OJF-ve duhet të jetë transparent, i shoqëruar me llogaridhënie publike dhe instrumente raportuese për ndikimin e tij.</i>
6.	<i>OJF-të duhet të marrin pjesë në procesin e integritetit në BE, duke përdorur në mënyrë efektive hapësirën që kanë në Platformën e Partneritetit për Integritet në BE dhe mekanizma të tjerë konsultativë, ndërkohë që institucionet shtetërore duhet t'i bëjnë këta mekanizma efektivë përmes protokolleve transparente të pjesëmarrjes dhe njohjes së kontributit të OJF-ve si partner legjitim në process.</i>

Gjetjet

Fusha 1: Garancitë themelore juridike të lirive

Nën-fusha 1.1. Liria e organizimit

1.1.1. Themelimi dhe Pjesëmarrja në OJF

Në total janë **12,240 OJF** të regjistruara në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, i vetmi autoritet publik përgjegjës për regjistrimin e OJF-ve në vend¹. Në vitin 2021 janë regjistruar **278 OJF të reja**, nga të cilat 156 shoqata, 73 qendra dhe 49 fondacione. Rreth 44 kërkesa për regjistrim janë refuzuar nga Gjykata dhe 48 kërkesa u janë kthyer subjekteve kërkuese për rishikim.

Në total, në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve (DPT) janë të regjistruara **5,174 OJF**, nga të cilat **2,217 OJF** (rreth 42%) kanë status aktiv² dhe 946 janë të regjistruara në skemën e TVSH-së³. Bazuar në përgjigjen e Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, koha mesatare e regjistrimit të një organizate nga dita e paraqitjes së kërkesës dhe dokumentacionit është **67.3 ditë**, katër herë më shumë se periudha (15 ditë) e parashikuar në ligjin “Për Regjistrimin i Organizatave Jofitimprurëse”.

Në gusht 2021 u miratua Ligji 80/2021 “Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse”⁴, duke përmbushur masën 6.1 të Udhërrëfyesit 2019–2023⁵. Kjo nismë e qeverisë erdhi si një përpjekje për të adresuar një nga rekomandimet e raportit MONEYVAL “Masat kundër parasë dhe financimit të terrorizmit, Raporti i Vlerësimit të ndërsjellë të Raundit të Pestë”, i cili kërkonte krijimin e një regjistri elektronik për OJF-të. Procesi për këtë nismë ligjore u shoqërua me një debat të ashpër mes sektorit jofitimprurës nga njëra anë dhe Ministrisë së Drejtësisë dhe Parlamentit nga ana tjetër. Kritikën nga sektori jofitimprurës kanë qenë të dyfishta. Së pari, lidhet me procesin e konsultimit dhe transparencës së tij, veçanërisht nga qeveria, dhe së dyti lidhur me përmbajtjen e këtij ligji, siç përshkruhet në Raportin e MM 2020.

Si rezultat i mobilizimit të gjerë të sektorit jofitimprurës të drejtuar nga Partnerët Shqipëri dhe analizave ligjore dhe propozimeve të paraqitura, 32 nene të projektligjit u ndryshuan, me ndryshimin kryesor në ushtrimin e të drejtës së organizimit pa detyrim regjistrimi. Megjithatë, ligji i miratuar

¹ Informacioni u sigurua nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, pas kërkesës për informacion dërguar nga Partnerët Shqipëri

² Status aktivë nënkupton që organizata ka kryer aktivitete për një periudhë tatimore prej 12 muajsh të njëpasnjëshme

³ Informacioni u sigurua nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, pas kërkesës për informacion dërguar nga Partnerët Shqipëri

⁴ Fletore Zyrtare 121/2021 [Online] <https://qbz.gov.al/eli/ligji/2021/06/24/80/852c9af6-f25b-492e-aa48-577ff8077583>

⁵ Fletore Zyrtare 111/2019 [Online]

paraqet një sërë sfidash për ushtrimin e aktivitetit të organizatave, si:

- Niveli i lartë i gjobave për kundërvajtje administrative, në kundërshtim me parimin e proporcionalitetit dhe në kundërshtim me kuadrin ligjor në fuqi.
- Mungesa e një procedure për çregjistrimin e OJF-ve në gjykatë dhe autoritetin përgjegjës për procesin, në rastet kur OJF-të nuk janë të regjistruara pranë organeve tatimore.

Procesi i hartimit vuante nga një pjesëmarrje e dobët jo vetëm nga pala e OJF-ve, por edhe nga institucionet shtetërore dhe institucioni përgjegjës për zbatimin e këtij ligji, Këshilli i Lartë Gjyqësor (KLGJ), u fut në projektligj në momentin e fundit. Si rrjedhojë, KLGJ nuk mundi të merrte një vendim për datën se kur do të vendosej regjistri elektronik siç e kërkon ligji. Arsyeja kryesore ishte mungesa e një buxheti të dedikuar për të, gjë që ngrihej gjithmonë si problem nga OJF-të në proces.

Me miratimin e ligjit të ri për regjistrimin e OJF-ve, është shumë e rëndësishme që një ligj i ri për OJF-të të zëvendësojë Ligjin 8788/2001, të ndryshuar, për të reflektuar ndryshimet në sektorin e OJF-ve dhe kuadrin ligjor gjatë viteve.

1.1.2. Ndërhyrja e Shtetit

Kuadri ligjor mbi ndërhyrjen e shtetit nuk ka ndryshuar dhe pasqyron të njëjtën situatë si në Raportin e MM 2020. Sipas Gjykatës së Rrethit Tiranë, 25 OJF kanë paraqitur kërkesa për çregjistrim ose likuidim gjatë vitit 2021. Për sa i përket sanksioneve, në vitin 2021 sipas DPT janë dhënë 14 sanksione ndaj OJF-ve për shkelje të ligjit pa specifikuar arsyen e tyre. Gjithashtu, sipas përgjigjes së marrë nga Qendra Kombëtare e Biznesit, janë **2,018 OJF** që kanë regjistruar pronarët e tyre përfitues, që është shumë afër numrit të OJF-ve me status tatimor aktiv.

Në vitin 2021 filloi puna për përgatitjen e Metodologjisë së Vlerësimit të Riskut të OJF-ve për financimin e terrorizmit, pas një sërë iniciativash ligjore që ndikojnë në veprimtarinë e OJF-ve duke përfshirë këtu ligjin për pronarët përfitues, regjistrin qendror të llogarive bankare dhe ligjin e ri të regjistrimit të OJF-ve. Nisma është pjesë e reagimit ndërkombëtar të OJF-ve për të mbrojtur hapësirën qytetare dhe për të shmangur mbirregullimin e OJF-ve në emër të PPP/LFT, në përputhje me Rekomandimin 8 të FATF-së për OJF-të. Ai po zbatohet nëpërmjet një procesi bashkëpunues me pjesëmarrjen e OJF-ve dhe autoriteteve shtetërore, bazuar në një Memorandum Mirëkuptimi ndërmjet Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, Partnerëve Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim dhe Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ).

1.1.3. Sigurimi i Burimeve Financiare

Kuadri ligjor që rregullon veprimtarinë e OJF-ve për të kërkuar dhe siguruar fonde nga burime të ndryshme vendase dhe të huaja nuk ka ndryshuar në vitin 2021. Në praktikë, nuk ka kufizime apo ngarkesa financiare për OJF-të për të siguruar fonde nga burime të ndryshme legjitime.

Nën-fusha 1.2. Liritë e tjera

1.2.1 Liria e Tubimeve Paqësore

Një zhvillim pozitiv në drejtim të garantimit të lirisë së tubimit paqësor ishte ndryshimi i Kodit Penal, neni 262: "Organizimi dhe pjesëmarrja në tubime të paligjshme", në përgjigje të vendimit të Gjykatës Kushtetuese Shqiptare të datës 5 maj 2021. Gjykata vendosi në favor të ndryshimit të nenit 262, i cili i konsideronte të paligjshme mbledhjet pa lejen e policisë.

Në vitin 2021 Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHS) nxori 19 akte, duke ndryshuar Urdhrin nr. 633, datë 17.11.2020 "Për ndalimin e grumbullimit në ambiente të hapura dhe të mbyllura", si masë parandaluese në situatën pandemike të COVID-19, duke vendosur kufizim të së drejtës së tubimeve paqësore. Pavarësisht këtyre ndryshimeve, janë organizuar protesta nga qytetarët dhe aktivistët e të drejtave të njeriut. Protestat kishin të bënin me çështje të pronës private dhe publike, dhunës në familje dhe sulmeve seksuale, femicideve, mjedisit etj.

Në qershor 2021, Shqipëria zhvilloi zgjedhjet parlamentare në mes të situatës pandemike. Gjatë organizimit të fushatës elektorale nuk u ndoqën protokollet shëndetësore në fuqi nga subjektet politike, duke rrezikuar rëndë situatën shëndetësore në vend.

1.2.2 Liria e Shprehjes

Shqipëria renditet e 83-ta nga 180 vende në raportin e Reporterëve pa Kufij 2021, duke përmirësuar renditjen e saj me një vend nga viti i kaluar. Në qershor 2021, qeveria miratoi disa rezoluta për të mbrojtur lirinë e shprehjes, për të mbrojtur gazetarët dhe për të siguruar që COVID-19 të mos pengojë aksesin në informacion dhe media. Gjithashtu, qeveria shqiptare premtoi krijimin dhe miratimin e një plani kombëtar veprimi kushtuar vetëm garantimit të sigurisë së gazetarëve, duke përfshirë shoqërinë civile, akademikët, gazetarët dhe shoqatat profesionale, të cilët do të jenë pjesë e këtij procesi. Që atëherë, nuk ka asnjë përditësim të mëtejshëm nga qeveria në lidhje me këtë.

Në të njëjtin muaj, Kryesia e Kuvendit të Shqipërisë vendosi ndryshimin e rregullores për akreditimin e mediave dhe sistemin audio-vizual për transmetimin e mbledhjeve të komisioneve parlamentare. Në bazë të ndryshimeve, gazetarët nuk do të mund të ndiqnin më mbledhjet e komisioneve parlamentare, por do të mund t'i ndiqnin ato nëpërmjet një sistemi audio-video në një sallë të caktuar për median. Pas reagimeve të Unionit të Gazetarëve Shqiptarë dhe shoqatave ndërkombëtare të gazetarëve që e konsideruan atë si kufizim të lirisë së medias, si dhe protestave të gazetarëve, Kuvendi u tërhoq nga ky vendim.

Në lidhje me paketën "anti shpifje", dekreti i presidentit për rikthimin e këtij ligji, i miratuar në vitin 2019, ka mbetur "i ngrirë" dhe ende i përfshirë në seancat e komisionit të medias.

1.2.3. Akses në Informacion

Kuadri ligjor ofron mundësinë e komunikimit dhe aksesit në çdo burim informacioni, përfshirë internetin dhe TIK-un. Asnjë ndryshim ligjor nuk ka ndodhur në vitin 2021 dhe mjedisi ligjor pasqyron Raportin e MM 2020. Penetrimi i internetit në Shqipëri ishte 69,6% dhe ka 2 milionë përdorues të internetit në Shqipëri.

Më 18 shtator 2021, me propozim të Kryeministrit, Këshilli i Ministrave vendosi të krijojë një agjenci të re për të centralizuar kontrollin mbi marrëdhëniet me publikun dhe informacionin e qeverisë. Agjencia për Media dhe Informim (AMI) do të rregullojë marrëdhëniet me publikun dhe median për çdo ministri dhe institucione të tjera qendrore në Shqipëri. Misioni i AMI-së do të jetë “sigurimi i transparencës” dhe unifikimi i komunikimit të aktiviteteve qeveritare. Ai gjithashtu do të monitorojë mediat kombëtare dhe të huaja, si dhe mediat sociale për të gjurmuar opinionin publik mbi aktivitetet e qeverisë

Fusha 2: Kuadri për qëndrueshmërinë dhe Lehtësirat financiare për OJF-të

Nën-fusha 2.1. Trajtimi tatimor/fiskal për OJF-të dhe donatorët e tyre

2.1.1. Përfitimet Tatimore

Në dhjetor 2019, Ministria e Financave dhe Ekonomisë nxori një udhëzim për procedurën e rimbursimit të TVSH-së për fondet e donatorëve të huaj për OJF-të. Me këtë rregullore në fuqi, të gjitha marrëveshjet dypalëshe dhe shumëpalëshe të ratifikuara nga Kuvendi i Shqipërisë ose marrëveshjet e granteve të miratuara nga Këshilli i Ministrave kualifikohen për rimbursimin e TVSH-së. Gjithashtu, subjekt i rimbursimit të TVSH-së janë skemat e nën-granteve të zbatuara nëpërmjet organizatave ndërmjetëse. Në vitin 2021 vërehet progres në zbatimin e këtij udhëzimi. Sipas informacionit të marrë nga DPT, janë 34 OJF që kanë regjistruar projektet e tyre për rimbursim të TVSH-së, dhe 4 prej tyre janë rimbursuar tashmë në vitin 2021. Kjo është hera e parë që OJF-të kanë sukses në rimbursim që prej u prezantua udhëzimi i parë. Pavarësisht udhëzimit të miratuar, interpretimi i organeve tatimore është i ndryshëm. Si rezultat, OJF-të duhet të dorëzojnë dokumenta shtesë në formate të ndryshme krahasuar me atë të përcaktuar në udhëzim. Këto çështje vijnë kryesisht nga fakti se autoritetet tatimore ende nuk janë plotësisht të vetëdijshme për rregullat dhe procedurat që rregullojnë marrëdhëniet ndërmjet OJF-ve dhe donatorëve të tyre dhe nivelit të lartë të mosbesimit. Duke pasur parasysh se zbatimi efektiv i rimbursimit të TVSH-së kërkon deri në një masë edhe një përshtatje të disa procedurave nga institucionet donatore. Do të ishte e dobishme të përfshiheshin edhe ata si pjesë e kësaj fushate sensibilizuese.

Një sistem i ri faturimi dhe monitorimi i aktiviteteve të të gjithë tatimpaguesve të regjistruar, përfshirë OJF-të, zbatohet nga autoritetet tatimore shqiptare, duke çuar në fiskalizimin e sektorit. Sistemi lejon fleksibilitet në faturim për organizatat që plotësojnë kriteret e mëposhtme: (i) nuk i nënshtrohen TVSH-së, (ii) nuk kanë shkelje në lidhje me moslëshimin e faturës në 3 vitet e fundit, (iii) kanë jo më shumë se një ambient për të ushtruar veprimtarinë e tyre dhe (iv) të kenë të punësuar/të vetëpunësuar vetëm një person.

Këto dy ndryshime ligjore dhe procedurale dhe mënyra se si janë zbatuar deri më tani kanë treguar nevojën për më shumë trajnim dhe ndërgjegjësim të administratës tatimore që është përgjegjëse për sektorin jofitimprurës. Një nevojë e tillë është e rëndësishme edhe për OJF-të që ishin të papërgatitura kur ndryshimet hynë në fuqi. Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile u përpoq të zbuste hendekun e ndërgjegjësimit për kërkesat e ligjit, por edhe sfidat digjitale, duke ofruar trajnime dhe asistencë në shkallë të gjerë për regjistrimin e sektorit në këto sisteme.

Për sa i përket Udhërrëfyesit, asnjë nga masat e Prioritetit 9, që ka të bëjë me raportimin

financiar/kontabilitetin dhe trajtimin tatimor të OJF-ve nuk është adresuar gjatë vitit 2021, siç është planifikuar në Planin e Veprimit të Udhërrëfyesit.

2.1.2. Stimujt për Dhurimin Individual/Korporativë

Gjatë vitit 2021 nuk pati ndryshime ligjore mbi dhurimet e individëve dhe korporatave. Në vitin 2021, 579 fushata janë organizuar për mbledhjen e fondeve dhe dhurimeve të individëve dhe korporatave me një shumë totale prej 262,465,000 lekë (rreth 2.1 milionë EUR). Këto fushata u identifikuan nga Partnerët Shqipëri nga Monitorimi i Aktivitetit Filantropik nëpërmjet Medias dhe Platformave Online, si instrumenti i vetëm në vend për të monitoruar duke dhënë në Shqipëri. Rreth 21% e këtyre dhurimeve janë kanalizuar përmes OJF-ve.

Nën-fusha 2.2. Mbështetja e shtetit

2.2.1. Disponueshmëria e Financimit Publik

Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile (AMShC) mbetet mekanizmi kryesor publik që ofron mbështetje financiare për OJF-të përmes financimit publik. Për këtë raport monitorimi janë identifikuar si më poshtë burimet e financimit nga institucionet publike për vitin 2021. Këto janë të vetmet institucione që iu përgjigjën kërkesës sonë për informacion, ku përfshiheshin 15 ministri të linjës dhe AMSHC. Nuk pati përgjigje nga institucionet e tjera. Informacioni i mbledhur u vërtetua duke kontrolluar informacionin publik në faqen e tyre të internetit.

Ministria e Drejtësisë, publikoi një thirrje për propozime për të mbështetur OJF-të që janë të licencuara nga ministria për të ofruar ndihmë juridike falas. Pas vlerësimit të dhjetë (10) aplikimeve të marra, Komisioni Vlerësues dhe Komisioni i Ankesave nuk kanë dhënë asnjë grant.

Një nga masat e Prioritetit 8: Krijimi i një kuadri financimi publik në mbështetje të programeve të OJF-ve në përputhje me praktikën më të mira të BE-së është: Rishikimi i legjislacionit ekzistues për financimin e nismave të OJF-ve nga institucionet e qeverisjes vendore dhe qendrore bazuar në analizën e mangësitë, duke përfshirë specifikimin e procedurave për thirrjen për propozime. Për vitin 2021 nuk është kryer dhe raportuar asnjë analizë dhe si rrjedhojë nuk është bërë asnjë ndryshim në legjislacionin në fuqi.

Tabela 1: Financimi publik nga institucionet publike

Institucionet	Numri i thirrjeve për propozime	Aplikimi i dorëzuar në total	OJF-të fituese	VF 2021
AMSHC	1	236	72	90 million ALL (përafërsisht. 744,000 EUR)
Ministria e Kulturës	1	152	104	54,320,000 ALL (përafërsisht. 449,000 EUR).
Fondi i Llotarisë Kombëtare	1	Asnjë informacion	Asnjë informacion	Asnjë informacion
AAPSK ⁶	1	Asnjë	7	18.6 million ALL (përafërsisht).

⁶ The information is retrieved from the Agency of the Administration of Seized and Confiscated Assets eëbpage [Online] <https://aapsk.gov.al/ceremonia-e-firmosjes-se-kontratave-me-ojf-te-e-shpallura-fituese-te-projekteve-ge-financohen-nga-para-te-konfiskuara-nga->

		informacion		155,000 EUR)
Agjencia Kombëtare e Rinisë	1	66	12	28,722,680 ALL (përafërsisht. 239,355 EUR)
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	1	73	7	17,215,147 (përafërsisht. 143,000 EUR)
Ministria e Drejtësisë	1	10	Asnje	8,000,000 (përafërsisht. 66,600 EUR)

2.2.2. Shpërndarja e Financimit Publik

Jo të gjitha institucionet publike që ofrojnë mbështetje financiare kanë rregulla dhe procedura publike për afatet kohore, përzgjedhjen dhe kriteret e dhënies së financimit. AMSHC-ja bën një ndryshim në këtë drejtim. Çdo gjë që lidhet me procedurat e grantit është publike dhe e disponueshme në faqen e tyre zyrtare elektronike. Shpallja e procedurës është publike dhe ofron kohë të mjaftueshme për përgatitjen (më shumë se 30 ditë) dhe dorëzimin e projekt propozimeve dhe të gjitha dokumenteve të kërkuara. Për thirrjen e 2021 AMSHC-ja organizoi konsultime me OJF-të për të përcaktuar fushat e saj prioritare.

2.2.3. Llogaridhënia, Monitorimi dhe Vlerësimi i Financimit Publik

Nga monitorimi i të gjitha faqeve zyrtare elektronike të institucioneve publike që kanë ofruar mbështetje financiare për OJF-të gjatë vitit 2021, përfshirë AMSHC-në, rezultoi se nuk ka raporte vlerësimi rreth ndikimit të financimit publik të shpërndarë për OJF-të. Mungesa e dokumenteve të disponueshme publike në lidhje me aksesin në financimin publik, procedurat e kontraktimit dhe monitorimit të tyre e bëjnë financimin publik të veprimtarisë së OJF-ve jo transparente dhe rrit shkallën e skepticizmit ndaj shpërndarjes së fondeve publike.

2.2.4. Mbështetje jofinanciare

Të vetmet institucione që kanë ofruar mbështetje jofinanciare për OJF-të, nga ato institucione që kthyhen përgjigje, janë AMSHC-ja dhe Agjencia Kombëtare e Rinisë. Lloji i mbështetjes së ofruar ka qenë lehtësimi i dialogut me aktorë të ndryshëm dhe përdorimi i objekteve pa pagesë. Në vitin 2021, Agjencia për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe Konfiskuara alokoi një pronë të konfiskuar për ripërdorim social nga OJF-të.

Nën-fusha 2.3. Burimet njerëzore

2.3.1. Punësimi në OJF

Nuk ka ndryshime në kuadrin ligjor për punësimin në OJF. Sipas informacionit të marrë nga DPT-ja, në sektorin e OJF-ve janë të punësuar 9,872 punonjës në vitin 2021 me rritje të ulët prej vetëm 79 punonjësish, krahasuar me një vit më parë (9,793 punonjës). Numri i punonjësve tregon një stanjacion edhe pse janë 230 OJF të reja të regjistruara pranë organeve tatimore në vitin 2021. Asnjë informacion nuk u dha nga DPT-ja në lidhje me numrin e punonjësve me kohë të plotë kundrejt punonjësve me kohë

[krimi-me-vendim-te-komitetit-nderinstitucional-per-masat-kunder-krimet-te-or/](#)

të pjesshme, megjithëse ky informacion mblidhet në baza mujore përmes deklaratave të dorëzuara nga OJF-të.

2.3.2. Vullnetarizmi në OJF

Edhe pse masa 5.2 e Udhërrëfyesit parashikonte ndryshimin e ligjit për vullnetarizmin dhe akteve të tjera brenda vitit 2021, nuk ka pasur zhvillime ligjore. Siç dëshmohet dhe raportohet rregullisht nga OJF-të që punojnë me vullnetarë, ligji paraqet një sërë pasigurish dhe mungesë qartësie që kanë ndikuar negativisht në angazhimin e vullnetarëve. Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile në Shqipëri së bashku me një grup organizatash vijoi të advokonte për ndryshimet në ligj, duke kërkuar ndër të tjera sqarimin e natyrës së marrëdhënieve kontraktuale ndërmjet vullnetarit dhe subjektit pritës dhe detyrimet tatimore të palëve përkatëse.

2.3.3. Arsimi Joformal

Nuk ka ndryshime ligjore në lidhje me arsimin joformal. Angazhimi qytetar/vullnetarizmi trajtohet si temë e veçantë pjesë e lëndës së edukimit qytetar në shkollën fillore. OJF-të janë të përfshira në ofrimin e arsimit joformal brenda dhe jashtë sistemit arsimor. Në tetor 2021, qeveria miratoi Strategjinë Kombëtare për Arsimin 2021-2026 dhe planin e saj të veprimit, i cili përfshin arsimin joformal. OJF-të konsiderohen si partnerë në zbatimin e strategjisë.

Fusha 3: Marrëdhëniet Shtet-OJF

Nën-fusha 3.1. Korniza dhe praktikat për bashkëpunim

3.1.1. Politikat dhe Strategjitë Shtetërore për Zhvillimin dhe Bashkëpunimin me Shoqërinë Civile

Strategjia kryesore për zhvillimin dhe bashkëpunimin e shtetit me shoqërinë civile është Udhërrëfyesi për Politikën e Qeverisë drejt një Mjedisi Më Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile 2019-2023. Tre vite pas miratimit të Udhërrëfyesit të rishikuar, vërehet një progres i kufizuar mbi zbatimin e masave të tij. Pothuajse asnjë nga masat e planifikuara për t'u realizuar deri në fund të vitit 2021 nuk është zbatuar (zbatimi i pjesshëm i shumë pak masave), dhe nuk ka asnjë raport mbi monitorimin dhe vlerësimin e progresit të zbatimit të Udhërrëfyesit.

Në qershor 2021, AMSHC-ja organizoi një takim me OJF-të për të diskutuar zbatimin e Udhërrëfyesit, por nuk u prodhuar as raporti vijues dhe as u ndërmor ndonjë veprim. Udhërrëfyesi u diskutua gjithashtu në një takim të anëtarëve të shoqërisë civile në KKSHC, duke mos dhënë rezultate. Për të përshpejtuar zbatimin e tij, kërkohet angazhim më i madh nga qeveria, burime në dispozicion dhe koordinim më i mirë ndërmjet palëve të interesuara.

3.1.2. Institucionet dhe Mekanizmat për Zhvillimin dhe Bashkëpunimin me Shoqërinë Civile

Nuk është vërejtur përparim në punën dhe ndikimin e institucioneve dhe mekanizmave për zhvillimin dhe bashkëpunimin me shoqërinë civile. Këshilli Kombëtar për Shoqërinë Civile (KKShC), i krijuar në vitin 2016 si një organ konsultativ i pavarur kolegjal, që synon të garantojë bashkëpunimin institucional midis shtetit dhe OJF-ve, ka qenë joaktiv gjatë vitit 2021, duke mos organizuar asnjë mbledhje. Në vitin 2021, anëtarët e OJF-ve zgjodhën zëvendëskryetarin dhe diskutuan Udhërrëfyesin mes tyre.

Këshilli Kombëtar për Integrimin Evropian (KKIE), një strukturë e rëndësishme në kuadër të anëtarësimit të Shqipërisë në BE, ka organizuar 4 takime dhe 3 aktivitete ndërgjegjësuëse gjatë vitit 2021 dhe ka zgjedhur 14 anëtarë të OJF-ve, të gjithë organizata me qendër në Tiranë.

Një takim i posaçëm i KKIE-së u organizua në lidhje me kontributin dhe rolin e shoqërisë civile gjatë procesit të negociatave me BE-në. Në këtë takim, përfaqësues të OJF-ve në Këshill, si dhe OJF të tjera të ftuara shprehën shqetësimet e tyre ndaj institucioneve të cilat neglizhojnë kontributin e shoqërisë civile, mungesën e ndjekjes së çështjeve të ngritura në mbledhjet e këshillit, vonesat në krijimin e tryezave konsultative për kapitujt e negociatave. Gjithashtu u rekomandua nevoja për përfshirjen e anëtarëve nga shoqëria civile në grupet e punës. Ata theksuan rëndësinë e pjesëmarrjes së shoqërisë civile në tryeza të rrumbullakëta.

Nën-fusha 3.2. Përfshirja në procesin e vendimmarrjes dhe politikave

3.2.1 Standardet për Përfshirjen e OJF-ve

Konsultimet dhe pjesëmarrja e OJF-ve në proceset politikëbërëse dhe vendimmarrjes mbeten të ulëta, pavarësisht nga kuadri ligjor mundësues.

Në vitin 2021, Mekanizmi i Pavarur i Raportimit (IRM) publikoi Rishikimin e Planit të Veprimit të Partneritetit të Qeverisjes së Hapur për planin e pestë të veprimit të Shqipërisë⁷. Sipas dokumentit, Shqipëria nuk ka përmbushur kërkesat minimale për të vepruar sipas procesit të OGP-së. Dështimi kryesor mbetet mungesa e krijimit të një forumi të dedikuar shumëpalësh apo hapësirë diskutimi ndërmjet shoqërisë civile dhe qeverisë për procesin e planit të veprimit, duke përfshirë monitorimin e zbatimit të planit aktual si dhe zhvillimin e planit të ardhshëm të veprimit.

Informimi, konsultimi, komunikimi dhe përfshirja e shoqërisë civile, në procesin e negociatave për anëtarësim në Bashkimin Evropian kryhet përmes Platformës së Partneritetit për Integritim Evropian. Në bazë të urdhrat të kryeministrit nr.113, datë 30.08.2019, dy janë format e pjesëmarrjes në proces: bordi drejtues dhe 33 tavolina diskutimi dhe konsultimi.

Ministria e Punëve të Jashtme ka krijuar një faqe të dedikuar online që synon të japë informacion mbi projekt-pozicionin negociues të Republikës së Shqipërisë për kapitullin përkatës të acquis; programimin dhe monitorimin e asistencës së Bashkimit Evropian; dhe hartimin e Planit Kombëtar për Integritimin Evropian apo planeve të tjera në kuadër të proceseve integruese evropiane, etj.

Përveç informacionit mbi strukturën dhe procesin e negociatave, strukturat, kapitujt e acqui, nuk ka asnjë informacion për ngritjen e këtyre strukturave, anëtarësimin dhe veprimtarinë e tyre, edhe pse nga faqet e internetit dhe informacionet e disa ministrive, janë ngritur disa tabela konsultimi dhe takimet në 2021, si tabela për kapitullin 23 nën drejtimin e Ministrisë së Drejtësisë, tabelat për 10 kapitujt nën drejtimin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, etj.

Në nëntor 2021, Kuvendi miratoi Ligjin 107/2021 "Për Bashkëqeverisjen". Ligji synon të zgjerojë pjesëmarrjen e publikut në politikë-bërje dhe vendimmarrje dhe të rrisë përgjegjshmërinë e administratës publike, nëpërmjet krijimit të një agjencie dhe një platforme online ku qytetarët dhe palët e ndryshme të interesit mund të marrin informacion, të bëjnë komente dhe të paraqesin ankesa. Agjencia do t'i raportojë Kryeministrit dhe do të ketë koordinatoret e saj në institucionet e tjera të ngarkuara me monitorimin, ndjekjen dhe trajtimin e problematikave të regjistruara në platformën online. Ligji nuk u publikua në regjistrin elektronik të konsultimit publik, dhe kjo ishte një nga arsytet që ligji u kthye në rishikim nga Presidenti, por u miratua me votat e shumicës.

Edhe këtë vit, Kuvendi i Shqipërisë duket që është institucioni më i hapur ndaj publikut dhe shoqërisë civile. Ata vazhdojnë të kenë regjistrin e pyetjeve dhe përgjigjeve dhe kanë caktuar koordinatorin për shoqërinë civile. Gjithashtu ata mbajnë të dhëna mbi këto konsultime.

Bazuar në përgjigjen e marrë nga Kuvendi i Shqipërisë, në seancat publike kanë marrë pjesë 73 OJF. Si rezultat, 43 ligje nga 129 iniciativa ligjore janë miratuar me konsultim me OJF-të. Përsa i përket aspekteve të tjera të pjesëmarrjes dhe konsultimit ato mbeten të njëjta si vitin e kaluar.

Komisionet e Përhershme

Seancat publike

Përfaqësues të OJF-ve

⁷ https://www.opengovpartnership.org/ep-content/uploads/2021/07/Albania_Action-Plan-Review_2020-2022_ALB_for-public-comment.pdf

Komisioni për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut	8	23
Komisioni për Integritet Evropian	0	0
Komisioni për Punë të Jashtme	0	0
Komisioni për Ekonominë dhe Financat	2	3
Komisioni për Sigurinë Kombëtare	3	0
Komisioni për Veprimtarinë Prodhuese, Tregti dhe Mjedis	6	16
Komisioni për Shëndetësi, Punë dhe Çështje Sociale	25	24
Komisioni për Arsimin dhe Mjetet e Informimit Publik	1	7

3.2.2 Qasja e Publikut në Draft Politika dhe Ligje

Urdhra të reja të lëshuara nga Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale në vitin 2020, përkatësisht: 1) Urdhri nr. 187, datë 18.12.2020 "Për Miratimin e Programit të Rishikuar të Transparencës" dhe 2) Urdhri nr.188, datë 18.12.2020 "Për Miratimin e Regjistrimit të Rishikuar të Kërkesave dhe Përgjigjeve" hynë në fuqi në qershor 2021. Formatet e reja ofrojnë përmirësime për sa i përket datës së regjistrimit të kërkesës, datës së përgjigjes dhe llojeve të përgjigjes së dhënë (përgjigje e plotë, përgjigje e kufizuar, e refuzuar ose e deleguar), duke adresuar disa nga çështjet problematike me të cilat përballen OJF-të gjatë ushtrimit të së drejtës së tyre për informim. Në vitin 2021, nga monitorimi i 313 autoriteteve publike, u vu re se 300 autoritete publike kanë publikuar në faqen e tyre programin e transparencës, 286 kanë publikuar kontaktin e koordinatorit për të drejtën e informimit dhe 217 kanë publikuar regjistrin e kërkesave dhe përgjigjet. Problematik mbetet zbatimi i së drejtës për informim, siç dëshmohet edhe nga përgjigjet e ministrive të marra në kuadër të këtij raporti. Kërkesës për informacion iu përgjigjën vetëm tre ministri nga 15 ministri, informacioni i dhënë ishte i pjesshëm dhe në një rast (Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale) kërkesa iu delegua AMSHC-së, edhe pse informacioni i kërkuar lidhej me veprimtarinë e ministrisë, dhe jo Agjencia. Në vitin 2021, Komisioneri përgatiti atë projekt-akt për përmirësimin e ligjit për të drejtën e informimit, duke synuar forcimin e rolit të koordinatorëve për të drejtën e informimit dhe atë të Komisionerit për rritjen e aksesit të publikut në informacion.

3.2.3 Përfaqësimi i OJF-ve në organet ndërsektoriale

Përfaqësimi i OJF-ve në organet vendimmarrëse ndërsektoriale mbetet elementi më i dobët i përfshirjes së OJF-ve në politikë dhe vendimmarrje në Shqipëri. Nuk ka dëshmi të pjesëmarrjes së OJF-ve në këtë strukturë. Këtë e vërtetojnë edhe përgjigjet e marra nga ministrinë (katër që iu përgjigjën kërkesës për informacion për këtë raport).

Nën-fusha 3.3. Bashkëpunimi në ofrimin e shërbimeve

3.3.1. Angazhimi i OJF-ve në Ofrimin e Shërbimeve dhe Konkurrenca për Kontratat Shtetërore

Në vitin 2021 janë miratuar një sërë VKM-sh për zbatimin e Ligjit të ri për Prokurimin Publik, përfshirë VKM nr. 768, datë 15.12.2021 "Për përcaktimin e llojeve të shërbimeve sociale dhe shërbimeve të tjera

specifike, për të cilat mund të rezervohet e drejta e pjesëmarrjes së organizatave në procedurat e prokurimit dhe rregullat e detajuara për prokurimin e tyre”.

Në maj 2021 u miratuan standardet minimale për kujdesin social për personat LGBTQI në qendrat reziduale publike dhe jopublike.

OJF-të mbeten ofruesit kryesorë të shërbimeve për një gamë të gjerë individësh, familjesh dhe grupesh në nevojë në vend. Shumica e ofruesve të shërbimeve jopublike janë organizata të shoqërisë civile. Në Shqipëri 493 shërbime sociale ofrohen nga 399 ofrues shërbimesh, nga të cilët 46% janë institucione publike, 42% janë institucione jo publike dhe 12% e shërbimeve ofrohen nga institucione të përbashkëta (publike dhe jopublike).

3.3.3. Procedurat për Kontraktimin e Shërbimeve

VKM nr. 768, datë 15.12.2021 ka përcaktuar një procedurë të thjeshtuar për shërbimet sociale dhe shërbimet e tjera specifike, për të cilat është dhënë pjesëmarrja e OJF-ve në procedurat e prokurimit, në përputhje me direktivat e BE-së.

3.3.4. Llogaridhënia, Monitorimi dhe Vlerësimi i Ofrimit të Shërbimeve

Përgjegjësia, monitorimi dhe vlerësimi i ofrimit të shërbimit është në përgjegjësinë e autoritetit kontraktor, në përputhje me VKM Nr.285, datë 19.05.2021 Për miratimin e rregullave të prokurimit publik, ndryshim me VKM nr.710, datë 24.11.2021.